

„Праця“

Український просвітний тижневик
в Бразилії
виходить в Прудентополі кожного
Четверга.

Передплата
в Бразилії:

Річно 8\$000, піврічно 5\$000.
Для Галичини річно 10 корон.
Для України 5 рублів.
Для Півн. Америки 2-50 дол.
Для Канади 2-50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

ПРАЦЯ

„PRACIA“
Jornal semanal para os
Ucrainos no Brazil.
Publica-se em Prudentopolis
às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 рс.
стиха. Більші по 200 рс. За
кі оголошення платити ся згод.

PRACIA
Prudentopolis
Paraná — Brazil

ВИДАВЦІ: Видавнича спілка.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руське ми серце і віра руська“ — 3 Рус. пс. Маркияна Шашкевича.

Ми Україні до споку
В нас є сила Козаки!

Одинока Українська Часопись у Бразилії.

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гімн ам. Укр.

Чи збудує собі українське селянство державу?

Останні два роки життя на Україні виказали, що завести там порядок без участі селянства неможливо. Проти волі селянства і без його діяльної підтримки не вдержиться там ніяка влада. Се показала й історія Скоропатського, що думав правити Україною при помочи чужоземної сили, і наїзд большевиків з минулого року, що бачили на Україні не людей, тільки пшеницю і цукор, і коротке панування Денікіна з його старими царськими способами. Всі вони придержалися на українській землі лише так довго поки не повстало село. Всіх їх змела з лица нашої землі одна сила: селянські повстання.

Ця наука не йде в ліс. Большевики навчені досвідом, цим разом на Україні не заглядають майже на села. Вони держаться по містах і здовж залізничних ліній, а своїм військам і комісарям сурово наказують звертати пильно увагу на «настрій» українських селян. Коли на переднівку голод припре большевиків і вони пригадають собі повні комори по українських селах та почнуть нові ревізії харчів їхні дві на Україні будуть знов почислені. Український селянин зі зброєю в руках скаже знов своє важке слово.

Українське селянство показалося отже до тепер силою, зуміє в своїй хаті — на Україні — зруйнувати кождо небажану владу. Так, зруйнувати!.. Але чи покажеться воно теж силою яка зуміє збудувати собі власну державу? Це питання до тепер ще і на його

Ясна правда, що селянські повстання на Україні це в першій мірі протест (спротив) проти всякої чужої влади. За останні два роки українське село дійшло до зрозуміння того що всі чужинці, які приходять до нього, все одно чи будуть вони приходити з гаслом «волі і братерства» на устах чи зі старою пісню про «віру й отечество» — всі вони хочуть від него одного: богацтва його землі. Щоби їх прогнати, український селянин вже тричі кидав плуг і косу і брав за рушницю. Але коли напасник забрався, наші повстанці вертали до дому, кидали знов рушницю між старе зелізо і розходилися, кождий за своїм особистим буденним ділом. На прогнанню ворога уривалася до тепер та спільна думка спільна ідея, що обєднувала народні повстанчі війська та вела їх до бою. З початком грудня 1918 р. проти гетьмана Скоропадського і його помічників стало кількасот тисяч повстанців. Кілька тижнів пізніше як ворог розбігся і українська земля стала знов вільна, з тої могутньої армії не лишилось майже нічого. Український повстанець, що ще перед хвилею наставляв свої груди проти ворога зникав, бо вважав своє завдання скінченим. Те саме повторялося по кождім селянським повстанню в минулому році.

Українське селянство у своїй масі не було ще свідоме того що з очищенням рідної землі від ворога не кінчиться, а зачинається власне найтяжча народня праця. Прогнати ворога не значить ще забезпечити собі спокійне життя. Він верне знову при першій нагоді, як мине небезпека, а як не він сам, то другий. Так було й

ких зусиль нашого селянства, ряд його блискучих перемог, а проте наша країна ще й зьогоня занята ворогом і ще сьогодні нема в ній бажаного спокою.

Страшна помилка мусить бути направлена. Думка про нетерпимість чужинецької влади на Україні увійшла вже в народню масу, але знею мусить злучитися ще друга думка: забезпечити звільнену землю від будучих нападів та завести в ній лад і порядок. Дужі і сміливі руки, що вміли звільнити рідний край від розбищацького нападу, мусять послужити спільній справі далі. Провідники не сміють покидати своїх місць, коли ворог щез на хвилю з очей. Народня армія не сміє кидати зброї з рук, доки є ще можливість повороту ворога. Всі народні сили мусять зеднатися до того, щой на місці зруйнованого давного збудувати ту нову будову, яка одиноко може дати найкращий захист вільному народові: його власну вільну і не залежну державу.

Недавні вісти з України принесли були відрадні новости. Село не спить, воно починає організуватися. Виборні комітети порядкують громадськими справами, села лучаться зі собою для спільної оборони і взаємної допомоги. На спільних сходах видаються розпорядки, які є законами для громади.

Ці почини самочинної організації праці нашого села становлять найбільш додатну прояву в найновішій розвитку життя на Україні. Селянство не змучилося отже дворічним безладдям. Противно, воно поступило наперед, навчилося багато і починає будувати. Ці його зусилля тре-

рони проти вапасника, а й для свідомого життя.

Тоді і відповідь на поставлене в горі життєве питання українського народу буде ясна: Українське селянство сповнить свою історичну роллю і всупереч всім своїм ворогам збудує власну державу.

Г. М.

Польська позичка в Америці.

Любомірський пояснює нащо Поляки збирають 50 мільонів доларів.

Князь Казимир Любомірський, польський амбасадор до Америки пояснює нащо Польша збирає 50 мільонів доларів, таке сказав: Нам Полякам потреба багато річий: вовни, бавовни, возів, льокомотив, господарських знарядів і насіння. Щодо поживи я нічого й згадую, бо Польша має велику надію на українське збіже. Ми виборюємо для України самостійність, а за се нас годує. Дотепер нам, все пішло на Україні дуже красно, тільки не знати як на дальше, позаяк дуже тяжко збіже перевозити з України до Польщі. Сего року буде на Україні яких 40 мільонів бушлів злишнього збіжа. Крім того нам потреба також багато бавони і вовни. Се дістанемо в Злучених Державах. (З тих слів ми виразно бачимо, що Польша вже виділа українське збіже і сподієся, що його можна легко забрати до Польщі тільки нема чим перевести бо нема залізничних возів. Перше всего ми не віримо, щоби український селянин дав Полякам збіже а по друге є велике питання чи потрафлять Поляки перевести те збіже.

так довго поки не повстало село. Веіх їх змела з лица нашої землі одна сила: селянські повстання.

Ця наука не йде в ліс. Большевики навчені досвідом, цим разом на Україні не заглядають майже на села. Вони держаться по містах і здовж залізничних ліній, а своїм військам і комісарям сурово наказують звертати пильно увагу на «настрій» українських селян. Коли на переднівку голод припрере большевиків і вони пригадають собі повні комори по українських селах та почнуть нові ревізії харчів їхні дві на Україні будуть знов почислені. Український селянин зі зброєю в руках скаже знов своє важке слово.

Українське селянство показалося отже до тепер силою, зуміє в своїй хаті — на Україні — зруйнувати кождо небажану владу. Так, зруйнувати!.. Але чи покажеться воно теж силою яка зуміє збудувати собі власну державу? Це питання до тепер ще і на його прийдеється ще дати в найближшій часі відповідь українському селови. Бо руйнувати і будувати не все одно. Прогнати напасника з власної хати, а завести в ній гарні порядки — це не те саме.

спільна думка спільна ідея, що об'єднувала народні повстанчі війська та вела їх до бою. З початком грудня 1918 р. проти гетьмана Скоропадського і його помічників стало кількасот тисяч повстанців. Кілька тижнів пізніше як ворог розбігся і українська земля стала знов вільна, з тої могутньої армії не лишилось майже нічого. Український повстанець, що ще перед хвилиною наставляв свої груди проти ворога зникав, бо вважав своє завдання скінченим. Те саме повтарялося по кождім селянським повстанню в минулому році.

Українське селянство у своїй масі не було ще свідоме того що з очищенням рідної землі від ворога не кінчиться, а зачинається власне найтяжча народня праця. Прогнати ворога не значить ще забезпечити собі спокійне життя. Він верне знову при першій нагоді, як мине небезпека, а як не він сам, то другий. Так було й на Україні. Один наїздник втікав а приходив, другий. Пожар гасився на однім місці, а вибухав на другім. По Скоропадським прийшли большевики, по большевиках Денікін, по Денікинови знов большевики. Ми бачили ряд геройсь-

ливість повороту ворогів. Сильні сили мусять зеднатися до того, щоб на місці зруйнованого давнього збудувати ту нову будову, яка одиноко може дати найкращий захист вільному народові: його власну вільну і не залежну державу.

Недавні вісти з України принесли були відрадні новости. Село не спить, воно починає організуватися. Виборні комітети порядкують громадськими справами, села лучаться зі собою для спільної оборони і взаємної допомоги. На спільних сходах видаються розпорядки, які є законами для громади.

Ці почини самочинної організації праці нашого села становлять найбільш додатну прояву в найновішій розвитку життя на Україні. Селянство не змучилося отже дворічним безладдям. Протинно, воно поступило наперед, навчилося багато і починає — будувати. Ці його зусилля треба піддержати всіми засобами. Почуття обовязку супроти власної громади чи округу мусять розширитися в почуття обовязків супроти цілого народу, мусять в недалекій будучині зеднати всі народні не тільки для хвилиної обо-

господарських зрядків і насиння. Щодо поживи яничого й згадую, бо Польща має велику надію на українське збіже. Ми виборюємо для України самостійність, а за нас годую. Дотепер нам все пійшло на Україні дуже красно, тільки не знати як на дальше, позаяк, дуже тяжко збіже перевозити з України до Польщі. Сего року буде на Україні яких 40 мільонів бушлів злишнього збіжа. Крім того нам потреба також багато бавони і вовни. Се дістанемо в Злучених Державах. (З тих слів ми виразно бачимо, що Польща вже виділа українське збіже і сподієся, що його можна легко забрати до Польщі тільки нема чим перевести бо нема залізничних возів. Перше всего ми не віримо, щоби український селянин дав Полякам збіже а по друге є велике питання чи потрафлять Поляки перевести те збіже.

ВСЯЧІНА.

Большевики заняли перську столицю.

Константинопільська перська делегація дістала телеграму, яка доносить, що большевицькі війська заняли Тегеран, Перську столицю.

ІМ. Гоголь.

Тарас Бульба.

(ПОВІСТЬ).

11)

Якраз у сей час великий пором став підпливати до берега. Юрба людей, що стояла на нім, ще здалека махала руками. То були козаки в обідраних, свитах; в багатьох не було нічого крім сорочки й коротенької люльки в зубах; се убранне свідчило, що сі люди або недовго тільки збули ся якоїсь великої біди, або прогуляли все, що було на тілі. Зпосеред них вийшов і став на переді присалкуватий, плечистий козак, літ з п'ятдесят. Він кричав і махав руками дужче за всіх, але за стуком і криком робітників не можна було розібрати ні слова.

— А з чим приїхали? — спитав кошовий, коли пором привернули до берега. Веі робітники, скинувши роботу, підняли топори й долота, дивили ся, вижидуючи.

— З бідою! — кричав з порома присадкуватий козак.

— А що там?

— Позвольте, панове Запорожці, річ держати?

— Держи!

— Чи може звелите зібрати раду?

— Так, ми всі тут.

Весь наряд збив ся в одну купу.

— А ви хіба не чули нічого про те, що коїть ся на Гетманщині?

— А що там коїть ся? — спитав один з курінних отаманів.

— Еге, що? видко, вам Татарин клеїт духом вуха позатикав, коли ви нічого не чуєте.

— Та кажи-ж що там коїть ся?

— А таке, що й родились і хрестились, а такого не бачило.

— Та кажи бо нам, що коїть ся, собачий сину! — гукнув один з юрби, якому, видко, не стало терпцю.

— Таке у нас завелось, що вже церкви святі стали не наші.

— Як не наші?

— А так, бо в Жидів на оренді. Як Жидови поперед не заплатиш, то й Служби Божої відслужити не можна.

— Що ти верзеш?

— І коли собачий Жидога не покладе нечестю рукою знака на святій пасці, то й паски святити не можна.

— Бреше він, пани брати, сього не може бути, щоб Жид нечистий клав значок на святій пасці!

— Слухайте далі!.. Я що й не те розкажу: і ксьондзи їздять тепер по всій Україні в тарадайках. Та не те біда, що в тарадайках, а те біда, що запрягають уже не коний, а православних християн. Слухайте ще не все сказав: Уже, кажуть, Жидівки шлють собі свідниці з пошверських

риз. Ось які речі діють ся на Україні, панове! А ви тут сидите на Запорожці та гуляете. Видко, Татарин нагнав вам такого страху, що вже у вас ні очий ні вух — нічого немає, і ви не чуєте, що дієть ся на світі.

— Стій, стій! — перебив кошовий, що досі стояв з очима потумленими в землю, як усі Запорожці, що у важких справах ніколи не піддавались першим поривам, але мовчали, збираючи грізну силу обурення. Стій!.. І я кажу сло о. А що-ж ви, — чорти би вашого батька!.. — що-ж ви робили? Хіба шабел у вас не було, чи що? Якже ви потурали такому безправю?

— Еге, як потурали? А спробували-б ви, коли самих Дяків було п'ятдесят тисяч, та найшлись і між ними собаки, що приняли їхню віру.

— А ваш гетьман, а полковники що робили?

— Наробили полковники такого, що не дай Боже нікому.

— Як?

— А так, що вже тепер гетьмана спекл в мідянім бичу у Варшаві, а полковничі руки і ноги розвезть по ярмарках на показ усьому миру. Ось що наробили полковники!

Закопхала ся вся юрба. Зразу по всім березі пролетіло мовчання, немов перед

страшною бурею, а потім загомонів весь беріг.

— Як!.. Щоб Жиди держали в оренді християнські церкви?.. Щоб ксьондзи запрягали в голоблі православних християн! Як!.. Щоб потурати таким мукам на своїй землі від проклятих недовірків!.. Щоб от таке творили з полковниками і гетьманом!.. Та не бути сьому, не бути!

Такі слова лунали по всім березі. Загули Запорожці і почули свою силу. То вже не було хвилюване нерозважного народа: то захвилювалень характері тяжкі і кріпкі, що не швидко нагрівалень, але нагрівшись, вперто і довго берегли в собі вогонь.

Перевішати всю Жидову — пронесло ся з юрби — нехай не пийють з священничих риз свідниці своїм Жидівкам! Нехай не кладуть значки на святих пасках! Потопити їх усіх, поганих, в Дніпрі! — Сі слова, кинуті кимсь з юрби, полетіли мов блискавка по всіх головах, і юрба кинула ся на приєч, щоб повіризувати всіх Жидів.

Бідні сини Ізраїля, втративши решту свого і так безливого духа, ховали ся в пустих бочках, у гробах і по всіх усюдах, але козаки винаходили їх спиртню і не жалілись над ними.

— Яеновельможні пани! — кричав один високий і довгий як тичка Жид, висунувши з купи своїх товари-

Французська армія, яка окупувала місто Франкфурт, Дармштад і інші понад Реном, опорожнили їх. Командуючий генерал повідомив Німців про це ляконічною проклямацією, яку порозліплювано по рогах вулиць, а яка звучить: „Франція додержує даного слова“. Опорожнення відбулося спокійно.

Фінляндія хоче мира з большевиками.

Фінляндія цими днями вишле свою делецію в цілі ведення переговорів з представниками Росії, які тут знаходяться.

Троцький взиває всіх Москалів до боротьби проти Польщі.

В американській головній квартирі одержано з Варшави достовірні відомости, що Троцький видав проклямацію взиваючи всіх до повстання і боротьби проти Поляків. Він обжаловує антанту о паміч і захопту Польщі — „Без цієї помочи і захопту Польща ніколи не мадаб відваги починати війни проти всієї Росії.“

Вісти з Галицької України.

(На підставі старокраєвих часописий)

Дальші ляцькі звіврства в Галицькій Україні.

В коломийській тюрмі сидять священники Попель з Довгополя, Березюк з Ферескої і Волянський.

Старця Попеля, що перебув тиф, стягнуто з ліжка, сковано, а коли не міг іти навіть при помочі Гуцула, бито кольбами і накликувано: „Ідзь сьвіцьо, ідзь“.

З Косова увзнено Івана Побігушого, ди-

Як там „урядували“ в лісі, та як „арештованих“ привели до него, накинувся з лайками і погрозами. Страшив їх реквізиціями, арештом і грошевою карою. Під пресією віт мусів дати відбитку громадської печатки.

СТРУТИН ВИЖНИЙ.

Арештування і господарка віта.

Дня 22. квітня с. р. арештовано вже другий раз Івана і Миколу Мацюкова а також Івана Бігуна за мнине ширинне большевизму. Причина сего та, що арештовані зайшли ще в перших днях квітня до громадського уряду, де стали в обороні бідного населення, що гине з голоду. Рівночасно виступили вони проти тамошнього віта, який мав забрати громадські пасовиска і займається спекуляцією. Прим. одному бідакови продав два бохонці хліба за 212 кср. або жадав, щоби сей 21 днів робив в нього.

Обурений сими закидами віт зладив фалшиві донесення, на підставі якого жандармерія зарядила арештування. Переведена перед повітовим судом в Рожнітові розправа, не виказала ніякої провини арештованих, і їх випущено на волю.

СТАНИСЛАВІВ.

З театру.

Тут уже „лекше“ били і вже не кольбами, не ногами але зате — нагаями! Вибили — і пустили домів.

— Маєш бабо, свою корову! Не зачіпайся з паном командантом Шелігою!

Обое ледви живі заволіклися домів. Бабуня поклалася до ліжка і довго не рухалася. Врешті встала і за порадою добрих людей удалася до лікаря. І страшне це лікарське свідощтво, говорить більше, як ті слова, що ми їх тут пишемо!... З свідощтвом тим казали їй добрі люди піти до команди жандармерії у Львові.

Подаємо тут сам голий факт. А подаємо його тут не тому, щоби викликувати сензацію або ненависть до „влади“, а тільки щоби вказати ще раз на дику самоволю деяких людей, тих органів, що в першій мірі повинні стояти на сторожі права й безпеченства громадян!

не діждете, прокляті Жиди! В Дніпро їх панове, всіх витопити, поганіх! Ті слова були гаслом. Жидів розхопили до руках і стали випурляти у філі. Жадібний крик доносився з усіх боків, але жорстокі Запорожці тільки сміялись, бачучи, як жидівські ноги в патинках і панчохах бовтають ся в повітря. (Дальше буде).

Чогож ще вагати ся? Річ Посполита кличе до вас: я вас зродила, а не Москаль!»

Отак солодко співав Беньовский, котрий по сім на соймі у Варшаві перед панами сам поучував, як той договір ломати. Але то було потім; тепер же Виговський вибрав з кожного полку своїх комісарів і от тоді й були написані сі знаменні Гадяцькі акта, з котрих ми подаємо тут головніші:

Україна має стати вільною і незалежною державою, з'єднаною з Польщею яко самостійне Князівство Українське. Річ Посполиту складають три князівства: Польща, Русь і Литва, що вибирають собі одного короля. Три народи постановляють заволодити берегами Чорного моря, помагати один другому проти Москви й інших ворогів. А як би Москва хотіла коли з'єднати ся з Річею Посполитою, то може то зробити яко четвертий народ. Управляєть ся князівство українське парламентом, що видає закони, які вводять в жите гетьман; гетьмана вибирає народ а затверджує король. Князівство українське має свій окремий суд, де всі розправи ведуться в українській мові, свій скарб, своїх міністрів, свою монету, своє військо. Мають поветати на Україні два університети: один в Києві, другий в іншому якому місті, де покажуть ся потрібним. Без всякого обмеження можуть від-

кривати ся школи, друкарні — словом: оповічала ся повна свобода слова, свобода совісти.

От в великому скороченю сей знаменний договір. Він показує, що нам, коли ми повставали, хотіло не о свавільство та о гайдамацтво а о те, щоби зберегти свої права на культурне жите. І ті козаки, що заключали договір з Польщиками, вимагали не горілки, не панських дібр та маєтків, а університетів, свободи, свободи слова, свободи віри. Хтож сміє дерікати їм за некультурність?

IX.

Виговський зробив діло порядно, повстав проти Москви, а що був здібний воєнк, то на ріці Соснівці так побив Москалів, що 30 тисяч лягло їх трупом. Але не дримали й вороги Виговського та підбурювали народ. «Дивіть ся, кричали, Виговський знову вас під Ляхів повертає». А простий народ не дуже-там розумієть ся на угоді і почав нарікати на Виговського та нарешті навіть скинули його з гетьманьства та знов докликали безсило, нерозумного, хорого на чорну болість Юрка Хмельниченка. А там вже підняв Золоторенко, простягаючи руки до булави, а там переяславський полковник Сомко хоче гетьманувати. Юрко зовсім замудував ся у сім тім і піддав ся Москві та пішов з нею проти Виговського, але як Виговський придавив його

в колумийській тюрмі сидять священники Попель з Довгополя, Березюк з Ферескої і Волянський.

Старця Попеля, що перебув тиф, стягнуто з ліжка, сковано, а коли не міг іти навіть при помочі Гуцула, бито кольбами і накликувано: „Ідзь сьвіцьо, ідзь“.

З Косова увзнено Івана Побігушого, ди-

пів зладенну морду, викривлену зі страху. — Ясновельможні пани! Тільки одно слово дайте нам сказати, одно слово. Ми таке скажемо, що ви ще ніколи не чули, таке важне, що й сказати не можна, яке важне.

— Ну, нехай скаже — промовив Вульба, який всегда любив вислухати винуватого.

— Ясні пани! — заледбів Жид. Таких панів ще ніколи ніхто не бачив, їй Богу, ні! Таких добрих, гарних і хоробрих ще на світі не було! — Його голос замирав і тремтів зі страху. Чи можна, щоби ми думали про Запорожців щось поганого! Ті зовсім не пани, що арештарюють на Україні. Їй Богу, не пани! То зовсім не Жиди; то чорт зна, що; то таке, що тільки начхати на нього, та й кинути! От і вони всі скажуть те саме. Правду я кажу Шльома, або ти, Шмуль?

— Їй Богу, правду! — відповів з юрби Шльома і Шмуль в подертих ярмурках, оба білі, як крейда.

— Ми ніколи ще — говорив далі довгий Жид — не знохували ся з ворогами, а Ляхів і здати не хочемо, нехай їм чорт принесе ся! Ми з Запорожцями як рідні брати...

Діточий Кутик

ЛЮБИ ДІТИ ЧИТАЙТЕ СЕ, АЛЕ КІЛЬКА РАЗ І ЗАДЕРЖІТЬ СЕ В СВОЙ ПАМ'ЯТИ.

Веріть ся до нас і зацїте у нас свободу — говорив даліше польський посол до Виговського. — І будуть красувати ся храми свитиней, міста богатими ринками. Народ український живе в достатках, спокійно, весело. Убийства, грабежі і інші несправедливости будуть карані безощадно. Нікого не будуть повертати в неволю і суворий закон не попустить панам знущати ся над підданцями. У нас темер снізьна сирава: ми вас, а ви нас від біди визволяймо. І Бог буде з нами, а чорт шню зломити.

Оголошення.

Шакер на продаж.

Тано дуже спродається добру землю на лінії Бара-Вермеля. Землі в 22 і пів алькера; забудівле господарське, потрера, добра вода! Хто хоче купити, най спішиться до властителя п. Теодора Кречківського або до Редакції „Праці“.

Добра нагода!

Хочете, щоби Ваші просьби (requerimentos) або інші які справи були добре зроблені і прийняті, удайтесь до п. Лопатюка В.—Чому? Бо всі справи можуть лише тоді добре вийти, як Ви представите їх в своїй рідній мові. Пітери до урядового шлюбу, режістра дітей уроджених, померших, як і спис майна померших, удайтесь лишень до визике згаданого а буде вдоволені.

ШЕВСЬКА — РИМАРСЬКА СПІЛКА

Матвійко — Комніцкій.

Виконуєть совісно, по дешевих цінах черевики, чоботи, шинелі, після найновішої моди і з найлучшої шкіри.

Рівнож виконуєть всякого рода упряж, сідла і інші прибори входячі в обсяг римарства.

Приймається замовлення, як також на складі до набути в кожній хвилі всякі прибори і знаряди так з фаху римарського як і шевського.

Ціни приступні — праця совісна; Можна купувати і гуртовно. Кожний Українець повинен поспирати своїх свідомих Українців-ремісників. Нині клич всюди: СВІЙ ДО СВОГО!

Matvyiko & Komnickyi
Prudentopolis Parana

ДО ХОРИХ ЛЮДИЙ ПО ВСІХ ЗАКУТИНАХ ШИРОКОЇ БРАЗИЛІЇ.

Др. Александер Нікольський.

Славний спеціаліст з Європи, теперішній лікар при українським шпитали в Прудентополи, поручає всім терплячим Українцям так мущинам, як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

Лічить з найліпшим і найпевнішим успіхом, резматизм, всякі недуги жолудкові, недуги утроби, нирок, гемороїди, недуги шкірні, різні затроєня, недугу падачки і т. д.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай опише листовно з повним довірем, а дістане пораду.

На відповідь залучить поштову марку.

Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI.

Prudentopolis — Parana.

Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 години пополудни в українським шпитали. (Безплатно для бідних).

Чи Ви вже були коли у склепі
НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стачії залізничної.

В його склепі знайде кожний Українець найлучший і найдешевший то вар. О сім переконаєть кожний, хто вступить в хату Никити Доняка. Простора саяя повна Seccos e Molhados, зелізя, ріжнородна фаседа, товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаючі можуть переночувати, або в бараку, або в саяях на горі помешканя. Ті, що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і інші продукта кольоніяльні.

До кожного потягу вислаєть власний віз, а в разі потреби винаймаєть фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Parana.

Лікар і оператор

Др. МИРОСЛАВ ШЕЛІГОВСКИЙ
Бувший асистент клінік европейських.

CURITYBA, Rua S. Francisco 25.

Лічить після найновішої системи. — Виконує всякі операції хірургічні.

Посторонних слабих приймає на лічене і побут у своїй клініці. Лічить лучами „Roentgena“. Посідає власну лябораторію до бадань хемічних і мікроскопових, та всяких інших бадань крови в слабостях внутренних.

Порада листовно і устно. — Мож розмовитись по українськи.

CURITYBA — Rua S. Francisco № 25. — Parana — Brazil.

Кравчарня „УКРАЇНА“

Василя Магеровского

Виготовляє всякі убраня від найдорозших до найдешевших: плащі, намітки, маринарки, сподні — взагалі все, що входить в обем кравецтва.

Всякі роботи виконує скоро, совісно — після міри, крою і моди.

Ціни найприступнійші.

Українці! Попирайте завсїгда лиш своїх!

ALFAIATARIA „UCRAINA“

de

Basilio Magerovskyi

Parandua Sta. Catharina

Оселя Гважувіра — Парана
Бразилія.

Найбільший склеп український.
ІВАНА ШЕРЕМЕТИ.

Поручаєть всім Українцям склеп свідомого Українця, в котрім найдуть ся товари споживчі, знаряди до домашнього вжитку. Хто що потребує а певно що не пожалуєть, коли сповнить обовязок народний:

СВІЙ ДО СВОГО.

Купуєть збіже і всякі продукты кольоніяльні.

ANTONIO REBOUCAS PARANA
Riosinho

CASA DO POVO

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО
В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших склепів у цілім муніципю Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і різьничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву. На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланцуски до годинників і т. д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi
Antonio Rebouças Parana

Український склеп
ХРУНЯ І БРАТА.

в кольонії Вера Гварані.

Продаємо ріжнородні продукта по найтаньшій ціні.

Купуємо усякі продукта кольоніяльні, як герву-матте, обручі з тімбо, кору з брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі єть кава, цукор білий і жовтий, сіль мілка і груба, риж, капелюхи сукнянні і соломянні, і т. д.

Chrun. & Irmão

Vera Guarany — Paulo Frontim, Parana.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродает ріжнородні продукта по найтаньшій ціні. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцікавіше, що платить доросше як другі склепарі.
ПП З КОЛЬОНІЇ

В. КУН І СИН

ІПІРАНГЯ ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій склеп при фа-

Чи Ви вже були коли у склепі НИКИТИ ДОНЯКА у місті Іраті?

Він є знаний всім зі свого склепу, що его отворив еще в р. 1908 — в новім перворяднім мурованім домі, в місті Іраті, недалеко стації залізничної.

В його склепі знайде кожний Українець найлучший і найдешевший товар. О сім переконаєсь кожний, хто вступить в хату Никити Доняка. Простора сая повна Seccos e Molhados, залізя, ріжнородна фаседа, товари споживчі і т. и. — а все по ціні найприступнійшій. Переїзджаючі можуть переночувати, або в бараку, або в саях на горі помешканя. Ті, що мали до діла зі склепом Н. Доняка, є вдоволені з его товару.

Купую герву-матте і иньші продукта кольоніяльні.

До кожного потягу висилаєсь власний віз, а в разі потреби винаймаєсь фіра до Прудентополя і кольонії Іраті.

СВІЙ ДО СВОГО — УКРАЇНЕЦЬ ДО УКРАЇНЦЯ

Niketa Doniak — Iraty — Paraná.

CAIXA
POSTAL
246.

BEBAM AS CERVEJAS
DA
ATLANTICA

Atlantica

Luzitana

Curitibana

Porter

TELEPHONE 454.

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ — ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А.
(ул. Ігвассу — Куритиба) ???

ПИВА:

ясні:

Атлантика
Люзитана
Гамбург
Куритибана
Паранаенсе

темні:

Мюнхен
Кульмбах
Демократа
Портер

НАПИТКИ:

Атланта
Більц

Вода Столова
Женжібре

ГАЗОЗИ з:

Цитрини
Абакаші
Черешень
Малин
Помараньч
Содова вода.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни!
Роздаємо насіне ячменю за контрактом або продаємо вибіране насіне ячменю!

Сухі дріжджи Атлантики є найлучші і економичні.

Екстракт з солоду, се найлучше лікарство проти кашлю і відновляючий сили.

ХРУНЯ І ВРАТА.
в кольонії Вера Гварані.

Продаємо ріжнородні продукта по найтантайшій ціні.

Купуємо усякі продукта кольоніяльні, як герву-матте, обручі з тімбо, кору з брамомуні, віск, масло кури, і т. д.

На складі єсть кава, цукор білий і жовтий, сіль мілка і груба, риж, капелюхи сукнянні і соломянні, і т. д.

Chrun & Irmão

Vera Guarany — Paulo Frontim, Paraná.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП

Івана Мойси

В Марешаль Маллет

ріг ул. Тараса Шевченка і Др. Франка.

Спродає ріжнородні продукта по найтантайшій ціні. Купує усякі продукта кольоніяльні, а найцікавше, що платить доросше як другі склепарі.

ПП. З КОЛЬОНІЇ

прошу прийти у мій склеп і спробувати, чи те, що кажу, правду кажу? Я сьвідомий, що переконаєтесь, що кажу правду!

João Moisa

Marechal Mallet

Paraná

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП
КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО
В АНТОНІЙО РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших склепів у цілім муніципію Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужиткоу домашнього і різьничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву. На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланцуски до годинників і т. д. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odrecky

Antonio Rebouças

Paraná

В. КУН І СИН

ІПРАНГА ГВАЖУВІРА ПАРАНА

Поручаю мій склеп при фабриці КАП ФЛЯШКОВИХ, купую всякі продукта краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. KUN & FILHO

Guajuvira

Paraná

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

Одрецький — Козакевич

В

ІРАТІ

ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям з Іраті, як і з подальших околиць, наш склеп, який є завжди вшосмотрений у найріжноріжнійші товари так краєві, як і заграничні, найлучшої якості. Великий вибір ріжнородних матерій, коців, капелюхів, вовняних пал, хусток, білого полотна, черевиків з фабрики Фаворіта, осотові вовняні убраня і многі иньші товари галентарійні.

НАЧИНЄ КУХОНЕ — ЗЕЛІЗО.

Має завжди на складі велику скількість: МУКИ пшеничної житної і кукурудзяної, ЦУКОР жовтий і білий. Каву в зернях і мелена, СІЛЬ НАФТА, ОЛІЙ, ріжнородні ФАРБИ, КОНСЕРВИ, ГОРІВКА з Моретес, напитки краєві і заграничні.

Скуповуємо герву — віск і мід для ПП. Каросників є портера, січки і кукурудзи не брак.

Продаж деталічна і гуртовна
Для прибувших залізницею нічліг.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА.

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

На услуги Шановної Публіки. Телеграфічна адреса: „Kozak“ Iraty.